

Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2025

Kasvatus- ja opetuslautakunta 10.12.2024 § 113
993/00.01.02/2024

Valmistelija sivistysjohtaja Nina Lehtinen, vt. kunnanjohtaja Kari Auvinen

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisen palvelusuunnitelman tehtäväalueille on laadittu kuntastrategiaan perustuvat talousarviotavoitteet. Palvelusuunnitelmassa esitetään myös tehtäväalueiden keskeisimmät vuoden 2025 palveluihin ja toiminnan järjestämiseen liittyvät painopisteet/toimenpiteet:

Hallinto ja alueelliset palvelut:

- Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman päivittäminen
- Kohtaamispaikkojen toiminnan uudelleenjärjestely ja huoltajien omatoimiaikojen mahdollistaminen vertaistapaamisiin
- Lempäälän lukion sisäänottomäärä on 140 opiskelijaa. Lisäksi laaditaan esiselvitys painotusluokkatoiminnasta

Opetuspalvelut:

- Oppimisen tuen lainsäädäntöuudistus 1.8.2025 ja henkilöstön kouluttaminen
- Hallitusohjelman mukaisesti kolmen (3) vuosiviikkotunnin lisäys äidinkielen ja matematiikkaan vuosiluokilla 1–3
- Esi- ja perusopetuksen oppilaaksiottoalueiden uudistus 1.8.2025 osallistavan valmisteluprosessin myötä. Uudet oppilaaksiottoalueet palvelevat kouluverkon kokonaisuutta ja opetukseen soveltuvien tilojen tarkoituksenmukaista käyttöä. Turvataan alakoulujen tasainen oppilasmäärän jakautuminen, ottaen huomioon kehittämiskohteiden alla olevien koulujen tilanne
- Liikuntaluokka aloittaville 7. luokkalaisille sijoittuu sekä Sääksjärven että Hakkarin kouluun (ennakkovaikutusten arviointi, sis. lapsivaikutusten arviointi)
- Alkavan saksan kielen opetusryhmät (4. vuosiluokka) Lempoisten, Moision ja Sääksjärven kouluissa kieltenopiskelun jatkumon varmistamiseksi kaikissa yläkouluissa
- Saikantalon henkilöstön sisäinen rekrytointi ja toimintakulttuurin muotoilu aloitetaan keväällä 2025
- Koulukuljetuskilpailutukset tarvittavien reittien osalta yhteistyössä Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy:n kanssa
- Esi- ja perusopetuksen osalta alakouluikäisten oppilasmäärän lasku on n. 100 oppilasta vuodessa 2025–2027, mikä vaikuttaa henkilöstö-, tuki- ja tilatarpeisiin sekä edellyttää palveluverkon säännönmukaista tarkastelua yhteistyössä yhdyskunnan palvelualueen kanssa

Varhaiskasvatuspalvelut:

- Päiväkoti Kivitaskusta luovutaan 1.6.2025 alkaen

- Kotihoidontuen kuntalisäkokeilu päättyy osana kunnan sopeutustoimia 31.5.2025
- Yksityisen hoidon tuen kuntalisä pysyy osana palvelutarjontaa myös vuonna 2025
- Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja lapsimäärän kehitystä seurataan aktiivisesti, henkilöstön rekrytoinnit suoritetaan harkiten, täyttölupamenettelyn kautta
- Palvelusetelimenojen budjetti pidetään vuoden 2024 tasolla
  - Palvelusetelimenojen kehitystä seurataan aktiivisesti. Tampereen kaupunkiseudulla on sovittu, että palvelusetelin arvoa tarkastellaan vuosittain. Varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki on valmisteilla ja sen pitäisi astua voimaan 1.8.2025 alkaen.
  - Palvelusetelin käyttöä tullaan kunnassa rajoittamaan, mikäli kunnallisia varhaiskasvatuspaikkoja on vapaana. Asiakkaita ohjataan ensisijaisesti kunnallisten palveluiden piiriin.
- Saikantalon henkilöstön sisäinen rekrytointi ja toimintakulttuurin muotoilu aloitetaan keväällä 2025

Ruokapalvelut:

- Ruokapalvelun palveluverkkouudistus käynnistyi 1.8.2024, minkä myötä kunnassa on käytössä kaksi valmistuskeittiötä. Keskitämisellä pyritään entisestään vakiinnuttamaan ruokapalvelun tuotannonprosessia, hillitä kustannuksia ja huolehtia osaavan henkilöstön riittävyys valmistuskeittiöissä
- Ruokakasvatusta jatketaan päiväkodeissa ja kouluissa vaikuttamalla ruokailuun osallistumiseen ja monipuoliseen ravitsemukseen asiakaskohteissa säilyttämällä nykyinen palvelutaso. Ruokapalvelu kerää säännöllisesti asiakaspalautetta
- Puistoruokailupilottia toteutetaan kesällä 2025 kunnan etelä- ja pohjoispäässä
- Lempäälän lukion ateria- ja puhtauspalveluiden ostopalvelusopimus päättyy 12/2025, mikä edellyttää uutta kilpailutusta Lempäälän lukion ateria- ja puhtauspalveluista yhteistyössä Pirkanmaan Voimian kanssa

Vuoden 2025 talousarvion valmisteluprosessin yhteydessä on otettu käyttöön myös ns. ilmastobudjetointi. Asiaan liittyvää valmistelua on tehty kuntastrategian mukaisessa Ilmasto- ja energiapäätös- ja kärkehankkeessa siten, että eri palvelualueet, prosessit ja tytäryhtiöt ovat tunnistanee toimia, joilla on vaikuttavuutta eri päästösektoreiden CO₂-päästöjen alenemaan. Valtaosa tunnistetuista toimista kohdistuu seuraaviin päästösektoriluokkiin

- kaukolämpö, kulutussähkö ja muu lämmitys
- tie- ja raideliikenne
- hiilinielut ja ilmastomuutokseen sopeutuminen

Vuonna 2024 tehdyssä valmistelussa on havaittu, että ilmastotoimien tunnistamisessa on vielä eroavaisuuksia eri palvelualueiden välillä. Asiaa pyritään edistämään vuoden 2025 aikana talousarvion palvelusuunnitelman toimeenpanon kautta. Ilmastotyötä edistävät merkittävimmät toimet pyritään kirjaamaan näkyviin vuoden 2025 palvelusuunnitelmiin. Osa tunnistettavista ilmastotoimista voi olla myös sellaisia, joiden eurovaikutusta tai päästöaleneneman vaikutusta ei voida vielä tässä vaiheessa todentaa.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisessa toiminnassa on tunnistettu esimerkiksi seuraavat ilmastotoimet:

- Liikunnallisen elämäntavan edistäminen lasten ja nuorten sekä perheiden arjessa
- Joukkoliikenteen suosiminen päiväkotij- ja koululaiskuljetuksissa sekä henkilöstön liikkumisessa
- Arjen ilmastokasvatus osana kestäväää elämäntapaa
- Ruokahävikin hallinta yhteistyössä asiakkaiden kanssa osana ruokakasvatusta
- Yhteisöllisiä ruokahetkiä kehitetään yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa
- Raaka-aineiden kotimaisuusasteen pitäminen vähintään nykyisellä tasolla
- Keskitetyt hankinnat kuljetusten minimoimiseksi

Hallintosäännön mukaisesti esihenkilöille vahvistuu palvelusuunnitelman päätöksellä laskujen ja sisäisten erien hyväksymisoikeus. Muut mahdollisesti tarvittavat laskujen hyväksymisoikeudet annetaan hallintosäännön mukaisesti erillisellä palvelualueen johtajan viranhaltijapäätöksellä. Palvelualueiden johtajien laskujen hyväksymisoikeudet annetaan erillisellä kunnanjohtajan viranhaltijapäätöksellä.

Lapsivaikutusten arviointi kasvatus- ja opetuslautakunnan palvelusuunnitelmasta vuodelle 2025

Vaikutusten arvioinnilla varmistetaan, että tiedetään, mitä seurauksia päätöksillä on. Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti lapsia koskevissa asioissa on ensisijaisena perusteena huomioitava lapsen etu.

Sopeutustoimien osalta kasvatus- ja opetuslautakunnan osalta kunnanvaltuuston 27.11.2024 päättämä 250.000 euron lievennys varmistaa lasten oikeuksien toteutumisen toimintaympäristön muutosten aiheuttamista haasteista huolimatta seuraavasti:

1. Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Lempäälän kunta investoi edelleen lasten ja nuorten kasvu-ympäristöihin: varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja lasten ja nuorten vapaa-ajan palveluihin
- Lasten ja nuorten eriarvoisuutta ja syrjäytymistä torjutaan aktiivisesti
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2025–2027 tavoitteiden edistäminen ja seuranta

2. Laadukas varhaiskasvatus

- Lempäälän kunta varmistaa edelleen laadukkaan ja perheille vaihtoehtoja tarjoavan varhaiskasvatuksen
- Lempäälän kunta pitää päiväkotiryhmät kohtuullisen kokoisina, jotta varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa jokaisen lapsen ja lapsiryhmän osalta

- Kunta takaa kaikille lapsille yhdenvertaisen oikeuden varhaiskasvatukseen

3. Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus

- Lempäälän kunta panostaa edelleen esi- ja perusopetukseen, toisen asteen koulutukseen sekä oppimisen tukeen, opinto-ohjaukseen ja koulutuksen keskeyttämisen ehkäisemiseen
- Esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen saavutettavuus turvataan perheiden valintoja tukien
- Oppilaiden osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia koulu yhteisössä vahvistetaan. Oppilaat otetaan vahvasti mukaan kouluhyvinvoinnin kehittämiseen. Koulukiusaamisen ehkäiseminen sekä tunne- ja vuorovaikutuskasvatus ovat osa jokaisen koulun toimintakulttuuria. Koulukiusaamiseen on voimassa nollatoleranssi koko kunnassa.

4. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä muu koulupäivän jälkeinen harrastustoiminta

- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan saatavuus ja kohtuuhintaisuus turvataan kaikille esioppilaille sekä 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille
- Kerhotoimintaa sekä Harrastava koululainen -toimintaa järjestetään perusopetuksen oppilaille

5. Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

- Kohtaamispaikkojen toiminnan uudelleenjärjestely ja huoltajien omatoimiaikojen mahdollistaminen vertaistapaamisiin
- Lempäälän kunta osallistuu aktiivisesti perhekeskustoiminnan kehittämiseen. Perhekeskustoiminnassa palveluja kehitetään ja toteutetaan hallinto- ja sektorirajat ylittäen monitoimijaisesti sekä julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä

Lapsibudjetointi

Lempäälän kunta on mukana Pirkanmaan lapsibudjetointi -hankkeessa, jossa tavoitteena on parantaa lasten, nuorten ja perheiden palveluiden laatua ja vaikuttavuutta sekä vahvistaa resurssien kohdentamista oikeisiin palveluihin oikeaan aikaan.

Lapsibudjetointi on tiedolla johtamisen väline, jonka tavoitteena on lapsiin kohdistettujen panostusten ja niiden vaikuttavuuden tekeminen läpinäkyväksi julkisessa päätöksentekoprosessissa aina päätöksen suunnittelusta sen vaikutusten seurantaan.

Läpinäkyvyys mahdollistaa sellaisten lasten ja perheiden tuki- ja palvelukokonaisuuksien suunnittelun ja rakentamisen, jossa huomioidaan vaikutusten aikaansaamiseksi tarvittavat resurssit. Tavoitteena on rakentaa integraatiota vahvistavaa yhteistyötä alueen kuntatoimijoiden kanssa.

Palvelusuunnitelmasta on tuotettu kokoava budjettianalyysi lasten oikeuksien näkökulmasta

- Oikeus opetukseen (artikla 28 ja 29)
- Oikeus vapaa-aikaan, leikkiin ja kulttuuriin (artikla 31)

Analyyysiin tuotettu kustannustietoa toteutuneista ja budjetoiduista kokonaiseuroista sekä jaettuna kustannukset e/lapsi tai asukas

Lempäälän kunnan budjetti : oikeus opetukseen

milj.€	TP 2023	MTA2024	TA2025
Varhaiskasvatus	19,3	21,1	19,9
Perusopetus	39,8	39,3	39,6
Lukiokoulutus	3,6	3,8	3,9
Yhteensä	62,7	64,2	63,4
Osuus koko kunnan budjetista	76,5 %	75,7 %	72,6 %

Lempäälän kunnan budjetti : oikeus opetukseen

	jakajana	TP 2023	MTA2024	TA2025
Varhaiskasvatus	€/0-5v	11 417	12 663	12 058
Perusopetus	€/6-15v	10 557	10 726	11 079
Lukiokoulutus	€/16-18v	3 136	3 285	3 337

Lempäälän kunnan budjetti; oikeus vapaa-aikaan, leikkiin ja kulttuuriin

milj.€	TP 2023	MTA2024	TA2025
Nuorisopalvelut	1,5	1,1	1,2
Liikuntapalvelut	3,0	3,9	4,2
Kirjasto	2,3	2,3	2,3
Kulttuuri	0,4	0,4	0,3
Kansalaisopisto	0,3	0,3	0,3
Ympäristö, leikkipuistot	0,8	0,7	0,7
Yhteensä	6,7	7,6	7,7
Osuus koko kunnan budjetista	10,0 %	10,4 %	10,3 %

Lempäälän kunnan budjetti; oikeus vapaa-aikaan, leikkiin ja kulttuuriin

	jakajana	TP 2023	MTA2024	TA2025
Nuorisopalvelut	€/0-18v	231	175	193
Liikuntapalvelut	€/kaikki	121	161	169
Kirjasto	€/kaikki	92	96	94
Kulttuuri	€/kaikki	17	15	14
Kansalaisopisto	€/16-100v	14	15	14
Ympäristö, leikkipuistot	€/kaikki	31	28	27

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 9 luvun Taloudenhoito 2 §:n Talousarvion täytäntöönpano mukaan lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvan palvelusuunnitelmansa.

Lisätietoja: sivistysjohtaja Nina Lehtinen puh. 050 383 9789

Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	<p>Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää edellä selostetun mukaisesti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. hyväksyä vuoden 2025 talousarvion palvelusuunnitelman määrärahat ja tuloarviot vastuualueittain liitteiden mukaisesti; 2. todeta talousarvion tehtävä- ja vastuualueista vastaavat esihenkilöt liitteen mukaisesti ja 3. merkitä tiedoksi, että tehtäväalueiden esihenkilöt tarkistavat puolivuositain sitovien sisäisten erien ajantasaisuuden.
Käsittely	<p>Keskustelun kuluessa lautakunnan 1. varapuheenjohtaja Hanna Kairimo teki seuraavan muutosesityksen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen palvelusuunnitelmaan vuodelle 2025: ”Aloittaville 7. vuosiluokan oppilaille liikuntaluokka toteutetaan Sääksjärven yläkoululla Hakkarin koulun sijaan”.</p> <p>Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että lautakunnan 1. varapuheenjohtaja Hanna Kairimon muutosesitystä kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen palvelusuunnitelmaan vuodelle 2025 ei ollut kannatettu, joten se raukesi kannattamattomana.</p> <p>Keskustelun kuluessa lautakunnan puheenjohtaja Antti Kiiveri teki seuraavan muutosesityksen tämän pykälän selostusosaan kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen palvelusuunnitelmasta vuodelle 2025: ”Liikuntaluokka aloittaville 7. luokkalaisille sijoittuu sekä Sääksjärven että Hakkarin kouluun”.</p> <p>Lautakunnan 1. varapuheenjohtaja Hanna Kairimo ja lautakunnan jäsen Tuukka Liuha kannattivat puheenjohtaja Antti Kiiverin tekemää muutosesitystä.</p> <p>Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että esittelijän pohjaehdotus on JAA ja lautakunnan puheenjohtaja Antti Kiiverin muutosesitys on EI. Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi puheenjohtajan ehdotukset yksimielisesti.</p> <p>Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 3 JAA-ääntä (Hytönen Erkki, Kunnas Jorma, Lindholm Henri) ja 6 EI-ääntä (Backlund-Palander Birgit, Kairimo Hanna, Kiiveri Antti, Koivuluoma Mikko, Lilja Raili, Liuha Tuukka).</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että äänin 3–6 lautakunnan puheenjohtaja Antti Kiiverin tekemä muutosesitys on tullut osaksi kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöstä.</p> <p>Keskustelun kuluessa lautakunnan jäsen Tuukka Liuha teki seuraavan lisäesityksen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen palvelusuunnitelmaan vuodelle 2025: ”Koulukiusaamiseen on voimassa nollatoleranssi koko kunnassa”.</p> <p>Keskustelun kuluessa puheenjohtaja tiedusteli, kannattaako kasvatus- ja opetuslautakunta lautakunnan jäsen Tuukka Liuhan tekemää lisäesitystä, ja voidaanko se hyväksyä yksimielisesti. Kasvatus- ja opetuslautakunta kannatti tehtyä lisäesitystä ja hyväksyi sen yksimielisesti.</p>

Puheenjohtaja totesi, että lautakunnan jäsen Tuukka Liuhan tekemä lisäesitys on tullut osaksi kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöstä.

Päätös

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti hyväksyä Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen palvelusuunnitelman vuodelle 2025 tämän pykälän käsittelyn aikana hyväksytyillä muutoksilla

Merkittiin pöytäkirjaan, että esittelijä Nina Lehtinen jätti kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksestä eriävän mielipiteen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että lautakunnan jäsen Henri Lindholm jätti päätöksestä seuraavan eriävän mielipiteen: ”Jätän eriävän mielipiteen lautakunnan äänestyksen jälkeiseen päätökseen pykälään 113. Perusteena se, että mielestäni liikuntaluokka olisi niin laadullisesti, kustannusten kannalta ja järjestämisen kannalta järkevin ollut järjestää keskeisellä paikalla sijaitsevassa Hakkarin koulussa. Tätä perustelua tukee myös sivistysjohtajan kokouksessa esittämät perustelut.”

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämän pykälän selostusosan kohtaan ”Opetuspalvelut” tehtiin seuraava tekninen korjaus: ”Kuntien hankintayhtiö Oy:n” korjattiin muotoon ”Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy:n”.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämän pykälän liitteeseen 4 Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen palvelusuunnitelma sivun 9 taulukkoon todettiin seuraava tekninen korjaustarve: perheiden lukumäärä TA 2024 ”232” on korjattava muotoon ”221”.

Merkittiin pöytäkirjaan, että lautakunnan 2. varapuheenjohtaja Johanna Kalliomäki poistui kokouksesta klo 18:38 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 18:38–18:48 välisenä aikana tämän pykälän käsittelyn aikana.

Merkittiin pöytäkirjaan, että lautakunnan jäsen Tuukka Liuha ilmoitti esteellisyydestä (yhteisöjäävi) ja poistui kokouksesta tämän pykälän kohdan ”Ruokapalvelut” käsittelyn ajaksi klo 19:24–19:25.

Tiedoksi

rehtorit, varhaiskasvatusyksiköiden johtajat, varhaiskasvatuspäällikkö, ruokapalvelupäällikkö, kehittämisspäällikkö, talousprosessi